

Зміст

Spis treści

Вступ

Wstęp

Слов'янські мови в типологічному вимірі, <i>В. Кононенко</i>	15
Języki słowiańskie w aspekcie typologicznym, <i>W. Kononenko</i>	15

1. Загальні положення

Zagadnienia ogólne	27
1.1. Формування української та польської мов Kształtowanie się języka ukraińskiego i polskiego	27
1.2. Діалекти української та польської мов Dialekty języka ukraińskiego i polskiego	37
1.3. Мовні картини світу українців і поляків Językowe obrazy świata Ukraińców i Polaków	52

2. Фонетика. Фонологія. Морфологія

Fonetyka. Fonologia. Morfonologia	81
2.1. Фонетичні системи української та польської мов Systemy fonetyczne języka ukraińskiego i polskiego	81
2.2. Позиційні чергування звуків Pozycyjne wymiany dźwięków	91
2.3. Морфологічні чергування звуків Morfonologiczne wymiany dźwięków	95
2.3.1. Морфологічні чергування голосних Morfonologiczne wymiany samogłosek	96
2.3.2. Морфологічні чергування приголосних Morfonologiczne wymiany spółgłosek	100
2.4. Міжмовні співвідношення звуків Międzyjęzykowe współzależności dźwięków	105
2.4.1. Співвідношення голосних фонем в українській і польській мовах Współzależności samogłosek w języku ukraińskim i polskim	110

2.4.2. Співвідношення приголосних фонем в українській і польській мовах Współzależności spółgłosek w języku ukraińskim i polskim	118
2.5. Фоностилістичні засоби Środki fonostylistyczne	128
2.6. Наголос Akcent.	133

3. Лексика

Leksyka	137
3.1. Українська та польська лексикологія Leksykologia ukraińska i polska	137
3.2. Мовні картини світу українців і поляків: лексика Językowe obrazy świata Ukraińców i Polaków: leksyka	139
3.2.1. Картина світу і лексична семантика Obraz świata i semantyka leksykalna	139
3.2.2. Безеквівалентна лексика Leksyka bezekwiwalentna	145
3.3. Походження української та польської лексики Pochodzenie leksyki ukraińskiej i polskiej	150
3.3.1. Питома лексика Słownictwo rodzime	150
3.3.2. Запозичення Zaróżczenia	154
3.3.3. Лексичні українізми та полонізми Ukrainizmy i polonizmy leksykalne	165
3.4. Лексико-семантична система System leksykalno-semantyczny	173
3.4.1. Лексичні значення Znaczenia leksykalne	173
3.4.1.1. Семантична структура слів Semantyczna struktura wyrazów	173
3.4.1.2. Полісемія Polisemia.	176
3.4.1.3. Метафоричне слововживання Metaforyczne użycie wyrazów	182
3.4.5. Синонімія Synonimia	187
3.4.6. Антонімія Antonimia	193
3.4.7. Омонімія Homonomia	195
3.4.7.1. Повні омоніми Homonimy całkowite	195

3.4.7.2. Неповні омоніми	
Homonimy częściowe	199
3.4.7.3. Міжмовні омоніми та пароніми	
Homonimy i paronimy międzyjęzykowe	203
3.4.8. Паронімія	
Paronimia	217
3.4.9. Тематичні та лексико-семантичні групи	
Grupy tematyczne i leksykalno-semantyczne.	223
3.5. Лексика з погляду активного та пасивного вживання	
Leksyka z punktu widzenia użycia aktywnego i pasywnego	229
3.5.1. Активна і пасивна лексика	
Aktywna i pasywna leksyka	229
3.5.2. Функціонально обмежена лексика	
Leksyka funkcjonalnie ograniczona	231
3.5.2.1. Діалектна лексика	
Leksyka dialektalna	231
3.5.2.2. Спеціальна лексика	
Leksyka specjalna	239
3.5.2.3. Жаргони, сленг й арго	
Żargony, slang i argot	245
3.5.3. Застаріла та нова лексика	
Przestarzała i nowa leksyka	252
3.5.3.1. Застарілі слова	
Archaizmy	252
3.5.3.2. Неологізми	
Neologizmy	257
3.6. Стилєова та стилістична диференціяція лєксіки	
Stylowa i stylistyczna dyferencjacja leksyki	261
3.6.1. Функціональні стилі	
Style funkcjonalne	261
3.6.2. Стилістична характеристика українських і польських слів	
Stylistyczna charakterystyka wyrazów ukraińskich i polskich	271
3.6.3. Експресивна та оцінна лексика	
Leksyka ekspresywna i ocenna	275
3.7. Українська та польська лексикографія	
Leksykografia ukraińska i polska	280
4. Фразеологія	
Frazeologia	289
4.1. Фразеологічний фонд української та польської мов	
Zasób frazeologiczny języka ukraińskiego i polskiego	289
4.2. Мовні картини світу українців і поляків: фразеологія	
Językowe obrazy świata Ukraińców i Polaków: frazeologia	290
4.3. Походження української та польської фразеології	
Pochodzenie frazeologii ukraińskiej i polskiej.	296

4.4.	Деривація фразеологічних одиниць Derywacja jednostek frazeologicznych	305
4.5.	Склад фразеологізмів Skład frazeologizmów	308
4.6.	Системні відношення у фразеології Stosunki systemowe we frazeologii	314
4.7.	Фразеологічні міжмовні омоніми (пароніми) Frazeologiczne homonimy (paronimy) międzyjęzykowe	318
4.8.	Стилістична характеристика фразеологізмів Stylistyczna charakterystyka frazeologizmów	322
4.9.	Граматична структура фразеологічних зворотів Gramatyczna struktura zwrotów frazeologicznych	324
4.10.	Компаративні фразеологізми Frazeologizmy komparatywne	326
4.11.	Міжмовна еквівалентність українських і польських фразеологізмів Międzyjęzykowa ekwiwalentność frazeologizmów ukraińskich i polskich	332
4.12.	Сталі словосполучення Stałe połączenia wyrazowe	334
4.13.	Прислів'я Przysłowia	345

5. Словотвір

5.	Słowotwórstwo	352
5.1.	Загальні питання українського та польського словотвору Zagadnienia ogólne z zakresu słowotwórstwa ukraińskiego i polskiego	352
5.2.	Історичні зміни у структурі слова Zmiany historyczne w strukturze słowa	355
5.3.	Афіксація Afiksacja	357
5.3.1.	Афіксальна деривація оцінних слів Derywacja afiksalna wyrazów ocennych	359
5.4.	Композити та абрєвіатури Kompozyty i abrewiatury	370
5.5.	Зрощення Zrosty	380
5.6.	Конверсія Konwersja	385
5.7.	Лексико-семантичний спосіб словотвору Leksykalno-semantyczny sposób słowotwórstwa	386
5.8.	Внутрішня форма слова Wewnętrzna forma wyrazu	387
5.9.	Словотвір основних частин мови Słowotwórstwo podstawowych części mowy	395

5.9.1. Словотвір іменників Słowotwórstwo rzeczowników	395
5.9.2. Словотвір прикметників Słowotwórstwo przymiotników.	405
5.9.3. Словотвір прислівників Słowotwórstwo przysłówków	413
5.9.4. Словотвір дієслів Słowotwórstwo czasowników	417
6. Морфологія	
Morfologia	425
6.1. Морфологічні класи слів Morfologiczne klasy wyrazów	425
6.2. Іменник Rzeczownik	427
6.2.1. Категорія роду. Категорія істоти–неістоти. Категорія персональності Kategoria rodzaju. Kategoria żywotności–nieżywotności. Kategoria osobowości	428
6.2.2. Категорія числа Kategoria liczby.	439
6.2.3. Категорія відмінка Kategoria przypadku	442
6.2.3.1. Типи відмін Туру deklinacji	442
6.2.3.2. Відмінювання українських і польських іменників Deklinacja rzeczowników ukraińskich i polskich	451
6.3. Прикметник Przymiotnik	460
6.3.1. Лексико-граматичні розряди прикметників Leksykalno-gramatyczne grupy przymiotników	462
6.3.2. Морфологічні категорії прикметника Morfologiczne kategorie przymiotnika	468
6.3.3. Ступені порівняння прикметників Stopniowanie przymiotników.	472
6.4. Займенник Zaimek	476
6.4.1. Лексико-граматичні розряди та відмінювання займенників Leksykalno-gramatyczne grupy i deklinacja zaimków.	478
6.5. Числівник Liczebnik	490
6.5.1. Лексико-граматичні розряди та відмінювання числівників Leksykalno-gramatyczne grupy i deklinacja liczebników	491
6.6. Прислівник Przysłówek	501

6.6.1. Лексико-граматичні розряди та вживання прислівників Leksykalno-gramatyczne grupy i używanie przysłówków	502
6.6.2. Ступені порівняння прислівників Stopniowanie przysłówków	507
6.7. Дієслово	
Czasownik	508
6.7.1. Категорія стану. Зворотні дієслова Kategoria trybu. Czasowniki zwrotne	513
6.7.2. Категорія виду Kategoria aspektu.	516
6.7.3. Дієвідмінювання Konjugacja.	519
6.7.4. Дієприкметник Imiesłów przymiotnikowy.	531
6.7.5. Дієприслівник Imiesłów przysłówkowy	534
6.8. Сполучник Spójnik	535
6.9. Прийменник Przyimek	544
6.9.1. Співвідношення українських і польських прийменників Współzależności przyimków ukraińskich i polskich	548
6.10. Частка Partykuła	554
6.11. Вигук Wykrzyknik	558

7. Синтаксис

Składnia	564
7.1. Загальні положення українського та польського синтаксису Ogólne zasady składni ukraińskiej i polskiej.	564
7.2. Словосполучення Grupa wyrazowa.	568
7.2.1. Узгодження Związek zgody	570
7.2.2. Керування Związek rządu	577
7.2.2.1. Дієслівне керування Rekcja czasownikowa	578
7.2.2.2. Іменникове керування Rekcja rzeczownikowa	584
7.2.2.3. Прикметникове керування Rekcja przymiotnikowa	587

7.2.2.4. Числівникове керування	
Rekcja liczebnikowa	596
7.2.2.5. Займенникове і прислівникове керування	
Rekcja zaimkowa i przysłówkowa	597
7.2.3. Прилягання	
Związek przynależności	598
7.3. Речення	
Zdanie	601
7.3.1. Двоскладне речення	
Zdanie dwuczłonowe	607
7.3.1.1. Головні члени речення	
Główne części zdania	608
7.3.1.1.1. Підмет	
Podmiot	608
7.3.1.1.2. Присудок	
Orzeczenie	609
7.3.1.1.2.1. Дієслівний простий присудок	
Orzeczenie proste czasownikowe	611
7.3.1.1.2.2. Дієслівний складений присудок	
Orzeczenie złożone czasownikowe.	612
7.3.1.1.2.3. Іменний складений присудок	
Orzeczenie złożone imienne	614
7.3.1.2. Другорядні члени речення	
Drugorzędne części zdania	629
7.3.1.2.1. Додаток	
Dopełnienie	631
7.3.1.2.2. Означення	
Przydawka	635
7.3.1.2.3. Обставина	
Okolicznik	642
7.4. Односкладне речення	
Zdanie jednoczłonowe	651
7.4.1. Означено-особові речення	
Zdania określono-osobowe	653
7.4.2. Неозначено-особові речення	
Zdania nieokreślono-osobowe	654
7.4.3. Узагальнено-особові речення	
Zdania uogólniono-osobowe	656
7.4.4. Безособові речення	
Zdania bezosobowe	657
7.4.5. Інфінітивні речення	
Zdania bezokolicznikowe	661
7.4.6. Номінативні речення	
Zdania nominatywne	663

7.4.7. Генітивні речення Zdania genitywne	663
7.5. Просте ускладнене речення Zdanie proste polipredykatywne	664
7.5.1. Однорідні члени речення Jednorodne części zdania	666
7.5.2. Неоднорідні означення Przydawki niejednorodne	677
7.5.3. Предикативне означення Określenie predykatywne	686
7.5.4. Відокремлення Wyodrębnienie	696
7.5.5. Вставні та вставлені конструкції Konstrukcje wtrącone	698
7.5.6. Звертання Zwroty	701
7.6. Складне речення Zdanie złożone	702
7.6.1. Складносурядні речення Zdania złożone współrzędnie	704
7.6.2. Складнопідрядні речення Zdania złożone podrzędnie	707
7.6.3. Безсполучникові складні речення Zdania złożone bezspójnikowe	723
7.7. Текст Tekst	725
7.8. Порядок слів Szyk wyrazów	732
7.8.1. Порядок слів у простому реченні Szyk wyrazów w zdaniu prostym	733
7.8.2. Порядок слів в ускладненому реченні Szyk wyrazów w zdaniu prostym polipredykatywnym	744
7.8.3. Порядок слів і предикативних частин у складному реченні Szyk wyrazów i części predykatywnych w zdaniu złożonym	755
7.9. Інтонація Intonacja	758

Умовні скорочення

Skróty	760
-------------------------	-----

Література

Literatura	764
-----------------------------	-----

1. Наукова бібліографія

Bibliografia naukowa	764
--------------------------------	-----

---

2. Словники	
Słowniki.	800
3. Інтернет-ресурси	
Strony internetowe	804
Резюме (укр.)	
Streszczenie (ukr.)	805
Streszczenie (пол.)	
Streszczenie (pol.)	806
Резюме (рос.)	
Streszczenie (ros.)	807
Summary (англ.)	
Streszczenie (ang.)	808